

Билјана Ивановска и Марија Кусевска

**ВОВЕД
ВО АНАЛИЗА
НА ДИСКУРС**

Универзитет „Гоце Делчев“

Штип, 2023

Билјана Ивановска и Марија Кусевска

ВОВЕД ВО АНАЛИЗА НА ДИСКУРС

Штип, 2023

Билјана Ивановска и Марија Кусевска

ВОВЕД ВО АНАЛИЗА НА ДИСКУРС

Автори

Билјана Ивановска и Марија Кусевска
ВОВЕД ВО АНАЛИЗА НА ДИСКУРС

Рецензенти:

проф. Нина Даскаловска
проф. Марија Леонтиќ

Лектор:

М-р Марија Иванова

Уредник:

Лилјана Колева Гудева

Техничко уредување:

Владимир Ивановски

Слика на корица

https://www.canva.com/design/DAFhI9qqrDs/Oty_CJxuFtNfg0cLKD7MQg/edit?analyticsCorrelationId=8f55ef3e-e966-4b70-bd83-9f5d0b579139

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Објавено во е-библиотека:

<https://e-lib.ugd.edu.mk>

DOI: <https://www.doi.org/10.46763/9786082449753>

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје
81'42

ИВАНОВСКА, Билјана

Вовед во анализа на дискурс [Електронски извор] / Билјана Ивановска и Марија Кусевска. -

Штип: Универзитет "Гоце Делчев"-Штип, Филолошки факултет, 2023

Начин на пристапување (URL): <https://e-lib.ugd.edu.mk/1134> - Текст во PDF формат, содржи 275 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 25.05.2023.

Библиографија кон главите

ISBN 978-608-244-975-3

1. Кусевска, Марија [автор]

а) Лингвистика -- Анализа на дискурс

COBISS.MK-ID 60465413

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Билјана Ивановска и Марија Кусевска

ВОВЕД ВО АНАЛИЗА НА ДИСКУРС

Штип, 2023

Вовед

Целта на оваа книга е да обезбеди општ вовед во проучувањето на дискурсот. Авторките поаѓаат од претпоставката дека студентите и другите заинтересирани читатели само површно се сретнале со оваа дисциплина и повеќе се збунети отколку свесни за полето на нејзиниот интерес и темите и методите со кои таа се занимава. Во моментот, *анализата на дискурс* е многу популарна и раширена на сите континенти и меѓу следбениците на разни научни дисциплини. Истражувањата во брзо растечкото и еволуирачко поле на анализата на дискурсот произлегуваат од бројни академски дисциплини кои се многу различни едни од други. Вклучени, се разбира, се и дисциплините во кои најпрво се развиле моделите за разбирање и методите за анализа на дискурсот, како што се лингвистиката и антропологијата. Но, вклучени се и дисциплини кои ги примениле и ги прошириле таквите модели и методи на проблеми во нивните академски домени, како што се комуникацијата, когнитивната психологија, социјалната психологија, филозофијата, книжевната критика и вештачката интелигенција.

Во различни средини, терминот *анализа на дискурс* различно се сфаќа. Пред сè, тоа е лингвистичка дисциплина и се однесува на описот на јазикот. Така анализа на дискурс може да биде употребата на личните заменки (*јас, ти, ние, вие*), но може да биде и употребата на зборови кои предизвикуваат привлечност или одбивност кон некоја тема; може да се однесува на анализа на почетокот и завршувањето на еден наратив, но може да се однесува и на начинот на кој политичарите ја убедуваат својата публика. Анализата на дискурс може да се прави со цел да се открие на кој начин индивидуата се идентификува себе си како припадник на некоја општествена средина, како дискриминирана или како привилегирана. Во сите овие случаи, анализата на дискурс се прави со цел да се опише употребата на јазикот и ефектите кои се постигнуваат со одредени јазични средства.

Во секоја наука има одредена терминологија карактеристична за неа. Важно е студентите и другите кои сакаат да се запознаат со неа да ги познаваат нејзините термините за да можат да читаат и да пишуваат текстови од таа област. Тоа е една од целите на оваа книга: да ги запознае заинтересираните за анализата на дискурс со нејзината терминологија, како и со темите со кои се занимава.

За поимот дискурс

Со оглед на разновидноста на оваа дисциплина, не е изненадување што поимите *дискурс* и *анализа на дискурс* имаат различни значења за научниците од различни области. За многумина, особено лингвистите, дискурсот генерално се дефинира како нешто „надвор од реченицата“. За други (Fasold, 1990), проучувањето на дискурсот е проучување на употребата на јазикот. Зборот дискурс често се појавува во разни видови говорни и пишани текстови. Ова се само неколку примери кои ја илустрираат неговата употреба:

- Ама ова во нашиот политички дискурс е потполно легитимно (Facebook).
- Доколку детектираме каков било од елементите наведени погоре во дискурсот на моменталната или идната власт, треба да имаме на ум дека основата за популизам и либерализам е поставена (<https://www.depolarizirajse.org/>).
- „Ова е притисок врз Софија“, е главната теза што доминираше во јавниот дискурс во Софија (DW).
- Меѓу другото, Судот ја признава потребата да се гарантира посилна заштита за ранливите малцинства од навредлив или дискриминирачки дискурс (https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_10_MKD.pdf).

- Иако академскиот дискурс се оценува како генерално „здрвен“ и непотребно комплициран, американските научници се поподготвени да се симнат од олимписките височини и во две реченици да објаснат што е тоа што го работат (<https://off.net.mk/bookbox/kako-protiv-akademskoto-drn-drn>).

Во сите овие примери, зборот дискурс се однесува на јазикот и неговата употреба. Тој може да се однесува на типот на текст (политички, административен, јавен, секојдневен), карактеристики на текстот (дискриминирачки, помирувачки, индивидуален), структурата на текстот и неговата организација (писмо, презентација, раскажување, конверзација), како и поврзување на делови на текстот (дискурсни маркери).

Дискурсот го опфаќа познавањето на јазикот, знаењето на луѓето и нивните сеќавања за она што го рекле, виделе или слушнале и на она што го научиле во врска со размената на информации, изразувањето чувства, креирањето ситуации и сл. Дискурсот претставува збир на генерализации за значењето на зборовите и структурите на речениците. Тој е извор на знаење изградено врз основа на генерализациите за дискурсот во кој луѓето учествуваат и кој може да се користи при креирањето и интерпретацијата на нов дискурс (Johnstone, 2010).

Дефинициите на дискурсот се толку изобилни што многу лингвистички книги на оваа тема сега се отвораат за нивно истражување. Меѓутоа, сите тие можат да се класифицираат во трите главни категории наведени погоре: (1) сè што е надвор од реченицата, (2) употреба на јазикот и (3) поширок опсег на социјална практика која вклучува нејазични и неспецифични примери на јазикот. Дополнително, критичките теоретичари и оние под нивно влијание можат да зборуваат, на пример, за „дискурси на моќ“ и „дискурси на расизам“, каде што терминот „дискурси“ не само што станува бројна именка, туку дополнително се однесува на широк конгломерат на јазични и нејазични општествени практики и идеолошки претпоставки кои заедно ја конструираат или зајакнуваат моќта или расизмот.

За поимот анализа на дискурс

Поимот *анализа на дискурс* се однесува на процесите на анализа на одреден јазик. Тоа е метод на обработка на јазичен материјал со цел да се одговорат некои прашања. Некои од овие прашања се однесуваат на јазикот: неговата структура, промена, значење и усвојување. Други се однесуваат на комуникацијата, идентитетот или улогите во општеството. Општо земено, анализата на дискурс ги разгледува овие прашања преку анализа на различни аспекти на структурата и функциите на јазикот во неговата практична употреба. Лингвистите кои се занимаваат со дискурсна анализа се фокусираат на одреден делови, на пример, кој зборува; каде е почетокот, а каде крајот на еден разговор; каде се појавува нова тема; и сл. Аналитичарите може да се фокусираат на деловите на текстот или на неговите функции. Може да ги анализираат учесниците (како зборуваат мажите, а како жените), местото (какви се односите во училницата или на работното место) или процесите (што се случува кога некој сака да го наметне своето мислење или кога сака да создаде блискост со соговорникот).

Дискурсна анализа го опишува јазикот на ниво повисоко од нивото на реченица занимавајќи се со параграфи, подолги текстови, конверзации. Аналитичарите се интересираат за организацијата на јазикот, неговата кохезија и неговата интерпретација. Познавањето на вокабуларот и граматиката не се доволни. Потребно е да се знае како да се организираат параграфите и обраќањата на начини на кои говорителите ги користат како и значењето на различните видови реченици во интеракцијата, на пример, како се формулираат извинувања или што е соодветно да се каже кога се одбива покана. Исто така, дискурсна анализа има улога во откривање на

значењето на контекстот, но и при опишување на усвојувањето на јазикот, промените во јазикот и причините кои ги предизвикуваат.

Дискурсната анализа се занимава и со прашања поврзани со улогата на јазикот во когнитивните процеси, уметноста и општествениот јазик. Особено е значајна работата поврзана со литературните стилови, фолклорот и етнографијата на комуникацијата. Тука спаѓаат неврзан говор (small talk), раскажување настани, употреба на јазикот во специјализирани ситуации (училишен говор, кај лекар, на пазар), убедување, прифаќање различни улоги и идентитети и сл. Како што вели Џонстон (Johnstone, 2010), секој кој сака да го разбере човекот треба да го разбере дискурсот. Аналитичарите на дискурсот, исто така, се занимаваат со општествените прашања како доминација, потчинетост, солидарност, идентитет и место во општеството.

Опис и структура на книгата

Анализата на дискурс е релативно нова дисциплина и интересот за неа постојано расте. Во македонската лингвистика постои недостиг на истражувања од оваа област. Целта на оваа книга е да го поттикне интересот на лингвистите и другите науки за неа. Книгата ги содржи основните поими на анализата на дискурс и темите карактеристични за неа. Поимите *дискурс* и *анализа на дискурс* ги објаснивме погоре. Другите термини се објаснети во поглавјата во оваа книга чии теми се контекстот, кохезијата, кохеренцијата, говорните чинови, конверзациската анализа, критичката анализа на дискурс, интертекстуалноста, реконтекстуализацијата, тема и рема, како и многу други.

Оваа книга е наменета пред сè за студентите по јазици на филолошките факултети за кои веруваме дека ќе се заинтересираат за областа и ќе произведат голем број релевантни трудови. Но, се надеваме дека книгата ќе привлече студенти и од другите области, пред сè антропологија, филозофија, социологија, информатика, вештачка интелигенција и сл. Се надеваме дека книгата ќе ја зголеми нивната свесност за тоа како зборваме и како го толкуваме она што другите го кажуваат. Исто така, се надеваме дека оние што ја читаат оваа книга ќе станат почувствителни на улогата на дискурсот како контролна сила во општеството и ќе имаат подлабоко разбирање за начинот на кој јазикот се користи за да се убедат и манипулираат поединци и општествени групи. Се надеваме дека читателите на оваа книга ќе се чувствуваат посposобни да ги преиспитаат сопствените улоги како учесници во конвенционалните дискурси и на тој начин ефикасно да се вклучат во дискурси кои работат на социјалната правда.

Поглавјата во оваа книга се организирани во четири дела: **Дискурсот, светот и јазикот; Дискурс и структура; Дискурсот и општеството; и Анализа на дискурс**. Во првата група, **Дискурсот, светот и јазикот**, вклучени се четири поглавја: **Концепти во анализа на дискурс, Контекст, Кохезија, и Кохеренција**. Во нив се отсликува поврзаноста на јазикот со надворешната средина и менталниот свет на човекот и врските меѓу јазикот и јазичните искази. Во првото поглавје, **Концепти во анализата на дискурс**, се дава подетална анализа на поимите *дискурс* и *анализа на дискурс* и се дава краток преглед на анализата на дискурс и текст лингвистиката. Исто така, даден е осврт на улогата на дискурсот и на граматиката во комуникацијата, како и преглед на интересите на анализата на дискурс. Поглавјето за **Контекстот** се фокусира на неговата главна функција, т.е. која е неговата улога при создавањето и разбирањето на некој текст или говор. Во ова поглавје контекстот се разгледува во релација со ситуациониот контекст, заедничкото знаење, референцијалноста, деиксис и поврзаноста со значењето и со дискурсот. Во него преовладува ставот дека зборовите го добиваат своето специфично значење во зависност од тоа *со кого се комуницира, кога, каде и со која намера*. Учесниците во комуникацијата пренесуваат повеќе значење од самите зборови што ги употребуваат. Значењето што го пренесува говорителот зависи од претпоставеното заедничко знаење на говорителот и на соговорникот. Тоа му

овозможува на говорителот да ја формулира пораката, а на соговорникот да ја интерпретира. Третото поглавје, **Кохезија**, ја дефинира кохезијата како поврзувањето на јазичните средства во дискурсот. Кохезијата доаѓа до израз кога интерпретацијата на некои елементи во дискурсот зависат од други елементи: едниот елемент упатува на (или се поврзува со) другиот. Во тој случај се воспоставува однос на кохезија на двата елемента, оној кој претпоставува и оној кој е претпоставен, се потенцијално вклучени во текстот. Во ова поглавје се разгледуваат граматичката и лексичката кохезија. Граматичката кохезија ги опфаќа референцијата, супституцијата, елипсата и конјункцијата. Лексичката кохезија, пак, може да се спроведе со повторување на лексемите, со употреба на блискозначни лексеми (синоними), со употреба на наредени термини, т.е. лексеми со пошироко значење, и со употреба на лексеми или изрази со општо значење. Централна тема на четвртото поглавје е **кохеренцијата** која ги опфаќа формите преку кои информациите се пренесуваат и ни овозможуваат да ги интерпретираме, т.е. способноста на текстот да пренесува значење. Во ова поглавје се наведуваат три аспекти на процесот на интерпретирање на намерата на зборуваачот/пишувачот: декодирање на комуникациската функција (како да се разбере пораката), примена на социо-културното знаење (факти за светот) и инференциите кои може да бидат направени. Се дискутираат и некои *структури на очекувања* кои упростено можат да се сфатат како знаење за светот во вид на ментални модели што човекот ги користи за да ги толкува значењата на новите информации. Значајни во поглед на репрезентацијата на знаењето сместено во меморијата и неговата поврзаност со процесирањето на дискурсот се и сценаријата, шемите и менталните модели. Сите овие термини претставуваат метафори кои опишуваат како знаењето за светот е организирано во човековата меморија и како се активира во процесот на декодирање на дискурсот.

Втората група поглавја се однесува на структурата на дискурсот. Овој дел се состои од четири поглавја: **Структура на дискурс, Единици за дискурсна анализа и типови дискурс, Говорни чинови и Конверзациска анализа**. Цел на петтото поглавје е претставување на **структурата на дискурсот** и прикажување на теоретските поставки како и развојот на структурата на дискурсот. Воедно, во текстот се опишуваат примарните и секундарните карактеристики на дискурсот, објаснувајќи ги ставовите на аналитичарите при анализата на структурирање на дискурсот. Во понатамошниот дел од текстот се објаснуваат поимите *тема* и *рема* како два различни концепти кои се користат во лингвистиката за да се опише структурата и функцијата на јазичните изрази. Анализата на темата и ремата во јазичните изрази може да има значаен ефект за јасноста и ефикасноста на комуникацијата. Како структурни елементи се објаснуваат и дискурските (или прагматички) маркери кои се многу чести во усната комуникација. Речиси сите јазици во својата усна комуникација изобилуваат со изрази, како: *да, точно, па, мислам, како, знаеш* и сл. кои зборувачите ги користат за да остварат лесен и непречен тек на комуникацијата и да помогнат на нивните соговорници соодветно да го декодираат значењето на нивните изјави. Целта на поглавјето **Единици за дискурсна анализа и типови на дискурс** е да се идентификуваат различни единици за анализа, како и да се идентификуваат различни типови или жанрови на дискурси и да можат истите да се анализираат од која било перспектива опишана во овој учебник. Во понатамошниот дел од текстот се дава објаснување на политичкиот, медицинскиот и компјутерски посредуваниот дискурс, а целта е да се претстават сите стекнати знаења и истражувања направени по овој предмет со цел да се разберат функциите на дискурсот и стратегиите што ги користат зборувачите за исполнување на овие функции. Во седмото поглавје се претставени **говорните чинови** како основни единици на јазичната комуникација. Нив ги дефинираме како јазични дејства кои вршат работа. Теоријата за говорните чинови, во основа, се занимава со она што луѓето прават со јазикот, т.е. со функциите на јазикот. Ја објаснивме разликата меѓу перформативните и констативните искази и ја претставивме структурата на говорните чинови. Исто така, ги опишавме условите кои треба да бидат исполнети за да може говорниот чин да се

реализира. Во поглед на класификацијата на говорни чиновни според илокуциската сила, се определувме за класификацијата на Серл. Ги објаснивме експлицитните и неексплицитните говорни чиновни и покажавме како показателите за илокуциска сила придонесуваат за транспарентноста на значењето и за поништувањето на двосмисленоста. Дополнително, ги објаснивме Принципот на кооперативност, Теоријата за релевантност и Теоријата за учтивост. Осмото поглавје се занимава со **Конверзациска анализа (КА)**. Целта на ова поглавје е да се дефинира опсегот и главните принципи за анализата на разговорите. Воедно, се прави обид да се дефинираат главните концепти на КА (преземање на обраќањето при разговор, парови на говорници и соговорници, преферентна организација на разговорот, целокупна организација итн.) и начинот на кој тие се материјализираат во вистинските разговори. Во ова поглавје се прави анализа на даден разговор користејќи ги поимите и главните техники за анализа на разговорот. Клучен концепт во КА е организација на ситуациите. Во ова поглавје фокусот е ставен на конверзациската анализа која се темели на секојдневната конверзација, нејзините карактеристики и организација.

Третиот дел се состои од две поглавја: **Критичка анализа на дискурс и Интертекстуалност и реконтекстуализација**. Целта на **Критичката анализа на дискурс (КАД)** е да се даде преглед на карактеристиките, интересите, темите и пристапите на Критичката анализа на дискурс (КАД). Како главни карактеристики на КАД ги спомнавме нејзиниот мултидисциплинарен карактер и нејзината поврзаност со многу други науки со кои таа има исти интереси и користи исти методи (лингвистика, социоллингвистика, етнографија, антропологија, когнитивната и социјалната психологија и сл.) Меѓу нејзините интереси ги истакнавме природната употреба на јазикот на реалните корисници, фокусот на јазични единици поголеми од збор или реченица, излегување од полето на граматиката, проширување на невербалните аспекти на интеракција и комуникација и сл. Како главни теми на КАД ги истакнавме дискурсот, критиката, моќта и идеологијата. Исто така, објаснивме и некои термини карактеристични за оваа област како што се доменот, општествените практики, жанрот, говорна и дискурсна заедница. Истражувањата на КАД се движат во рамките на модерните случувања во општеството како влијанието на Економијата заснована на знаење, интегрирањето со когнитивните науки, идентитетската политика, политичкиот дискурс, и сл. На крај, заклучивме дека КАД се обидува да даде објаснувања за причините и развојот на кризите, да се идентификуваат можните начини за ублажување на нивните ефекти и да го трансформираат капитализмот во помалку кризни, поодржливи и пососијални насоки. Овој преглед го завршивме со две истражувања од областа на КАД кои се надеваме дека ќе дадат поконкретни информации за нејзините теми и интереси и ќе го поттикнат интересот на студентите за оваа област. Во поглавјето **Интертекстуалност и реконтекстуализација** ги разгледавме овие два концепта кои се тесно поврзани. И во двата случаи има движење од еден контекст во друг, што повлекува одредени трансформации како последица на тоа како материјалот што е поместен фигурира во тој нов контекст. При тоа, нагласивме дека интертекстуалноста се однесува на поврзаноста на текстовите во различни контексти при што се создаваат синџири и мрежи на текстови. Авторите на инкорпорираниите текстови може да бидат или да не бидат наведени. Известувањата може да бидат директни, индиректни, слободно индиректни и во вид на наративно раскажување. При тоа, важно е секогаш да се наведат точните извори на материјалот што се наведува, т.е. цитирањето. Реконтекстуализацијата се однесува на вметнување на еден елемент од некој специфичен контекст во друг контекст при што тој може да добие и ново специфично значење. При тоа, се обрнува внимание на сите елементи на општествените практики: учесници, дејства, начини на дејствување, услови за подобност, стилови на презентација, време, место и ресурси. Трансформацијата на социјалните практики може да се остварува преку супституција, испуштање, преуредување, додавање, реакции, цели, легитимизација и евалуација. Во ова поглавје се нагласува дека интертекстуалноста и реконтекстуализацијата се значајни за анализата на дискурс не

само од јазична гледна точка, туку и од гледна точка на разбирањето на општествените практики и однесувањето на нивните актери.

Четвртиот дел од оваа книга се состои од две поглавја: **Собирање податоци и нивна анализа** и **Дискурсна анализа на дело**. Првото поглавје се обидува да одговори на прашањата кои се однесуваат на типот на дискурсот што ќе се анализира, начинот на собирање на податоците што ќе бидат потребни за анализа, како и начинот на прикажување (нотирање и транскрибирање) на податоците во говорниот дискурс со цел поверодостојно прикажување на карактеристиките на текстот и контекстот. Етиката во истражувањето се смета како важен елемент при изведување на дискурсна анализа, аспект што влијае на процесот на собирање на податоците. Поголавјето понатаму продолжува со воведување на поимот **корпус** и неговото значење како одлична алатка за аналитичарите на дискурсот, бидејќи го олеснува истражувањето на јазикот во употреба. Посебно место во ова поглавје се посветува на корпусот, како збир на собран материјал, со можност од него да се ексцерпираат важни потребни информации за прагматички и за научно-истражувачки цели. Корпусот може да се користи од перспектива на јазикот во употреба и од перспектива на јазичната структура надвор од реченицата. Различните пристапи кон анализата на дискурсот имаат различни перспективи и имаат различни ставови кон методите за собирање и анализа на податоците.

Последното поглавје од оваа книга **Дискурсна анализа на дело** дава приказ на анализите спроведени од интервјуата кај нашите испитаници – студентите од Катедрата по германски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и дел од наставниците кои се целосно или времено ангажирани во изведување на наставата на Филолошкиот факултет. Целта на ова поглавје е да се опишат користените интервјуа од испитаниците како инструмент за анализа на дискурсот. При анализата на интервјуата го користиме поимот *замислен свет* како општествено и културно конструиран начин на препознавање одредени ликови, актери и дејства на кои им се придава одредено значење и вредност. Извршените анализи прикажани во ова поглавје покажуваат дека испитаниците имаат различни гледишта и ставови за прашањата, покажуваат различни интереси и потреби, со што се истакнува нивното социјално, економско и културно потекло. Преку анализата на дискурсот се прави обид за објаснување на значењето на наративот. Анализата на дискурсот помага да се истражи како се создадени значењата, социјалните јазици, светови, интертекстуалноста, дискурсите и разговорите кои се користат за донесување и прикажување различни идентитети (социјално значајните индивидуи). Потоа, преку анализата на наративот се опишува создавањето на социокултурно-ситуираните идентитети, се прават заклучоци од изведените анализи, како и се прикажуваат перспективите на вакви и на слични студии и истражувања.

Од авторките

Содржина

Вовед	1
Дискурсот, светот и јазикот	
1. Концепти во анализата на дискурс.....	11
2. Контекст.....	31
3. Кохезија.....	51
4. Кохеренција.....	73
Дискурс и структура	
5. Структура на дискурс.....	95
6. Единици за дискурсна анализа и типови дискурс.....	115
7. Говорни чинови.....	135
8. Конверзациска анализа.....	157
Дискурс и оштество	
9. Критичка анализа на дискурс (КАД).....	175
10. Интертекстуалност и реконтекстуализација.....	199
Анализа на дискурс	
11. Собирање податоци и нивна анализа	225
12. Дискурсна анализа на дело.....	240
Користена литература.....	261

Листа на табели

- Табела 1.1: Типови и функции на дискурсна анализа изразени преку Органон моделот, стр. 21
- Табела 1.2: Форми на дискурсна типологија според Верлих (1982), стр. 24
- Табела 3.1: Лична референција во македонскиот јазик, стр. 56
- Табела 3.2: Показна референција во македонскиот јазик, стр. 57
- Табела 3.3: Споредбена референција во македонскиот јазик, стр. 57
- Табела 3.4: Кратки заменски форми за директен објект во македонскиот јазик, стр. 59
- Табела 3.5: Кратки заменски форми за индиректен објект во македонскиот јазик, стр. 61
- Табела 6.1: Типови на компјутерски посредуван дискурс, стр. 123
- Табела 7.1: Релацијата меѓу формата на реченицата и говорните чинови, стр. 137
- Табела 7.2: Илустрација на илокуциската сила и на перлокуцискиот ефект, стр. 139
- Табела 7.3: Таксономијата на Џон Серл според илокуциската сила на говорните чинови, стр. 140
- Табела 10.1: Анализа на социјална пракса, извадок од *Марк и Менди* (Лит-Хоџ, н.д.), стр. 211
- Табела 10.2: Ланец на реконтекстуализација, стр. 213
- Табела 12.1: Дистрибуција на *јас*-изјави кај испитаниците, стр. 249
- Табела 12.2: Процентуална застапеност на линиите во секој транскрипт вклучен во наративот, стр. 256

Листа на слики

- Слика 1.1 Функции во јазикот според Роман Јакобсон, стр. 22
- Слика 2.1 Структура на контекстот, стр. 34
- Слика 3.1 Типови референциски средства, стр. 56
- Слика 3.2 Типови референциски средства, стр. 67
- Слика 7.1 Стратегии за реализација на говорните чинови според Браун и Левинсон, стр. 152

Листа на кратенки

На кирилица

АД – анализа на дискурс

ДМ – дискурсни маркери

ДРМЈ – Дигитален речник на македонскиот јазик

ЕЗЗ – Економија заснована на знаење

ИСИС – индикативни средства за илокуциската сила

КА – Конверзациска анализа

КАД – Критичката анализа на дискурс

КПД – Компјутерски посредуван дискурс

КПД – Критички проучувања на дискурсот

ПМ – прагматички маркери

ТЛ – текст лингвистика

На латиница

APA – American Psychological Association

D – distance

IFIDS – illocutionary force indicating devises

MLA – Modern Language Association

P – power

R – rating of imposition

W – weightiness

1. Концепти во анализата на дискурс

1.1 Дефинирање на поимите текст и дискурс

1.2 Кратка историја на Анализа на дискурс и Текст лингвистика

1.3 Дискурс и граматика

1.4 Анализа на дискурс – со што се занимаваат истражувачите од оваа област?

1.5 Типови на дискурс

1.6 Резиме

